

Проскурина Н. Н.

Запорожский национальный университет

ПРИМЕНЕНИЕ ЭТИЧЕСКИХ НОРМ В СОВРЕМЕННЫХ РЕАЛИЯХ АУДИТА

Резюме

В статье определено место кодекса этики в регулировании аудиторской деятельности в Украине; исследованы основные этические требования к профессии аудитора и проблемные аспекты их реализации в Украине; разработана принципиальная схема создания кодекса профессиональной этики на уровне аудиторской организации.

Ключевые слова: профессиональная этика, кодекс этики, честность, объективность, независимость, профессиональная компетентность, конфиденциальность, профессиональное поведение.

Proskurina N. N.

Zaporozhye National University

ETHICS APPLICATION IN TODAY'S REALITIES OF AUDIT

Summary

The article defines the effect of ethics code in adjustment of auditing in Ukraine; it studied the basic ethic requirements to auditing profession and the problematic aspects of their implementation in Ukraine; the principal scheme of creating the code of professional ethics at the audit organization level is developed.

Key words: professional ethics, ethics code, honesty, objectivity, independence, professional competence, confidentiality, professional behavior.

УДК 657.6:001.11

Рубитель О. Ю.

Институт економіки

Класичного приватного університету

ПРОБЛЕМЫ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «АУДИТ»

Розглянуто, проаналізовано та розкрито сутність і зміст поняття «аудит». Досліджено сутність інших законодавчих термінів, в яких присутнє слово «аудит». Сформовано власну думку автора щодо тлумачення цього поняття.

Ключові слова: аудит, контроль, перевірка.

Постановка проблеми. У світі інститут аудиту покликаний забезпечити розвиток економічних відносин та сприяти росту вітчизняної економіки. Для України аудит – це відносно нова форма фінансового контролю, яка, проте, вже має свою історію розвитку та імплементації. Чинне законодавство України містить визначення поняття «аудит». Водночас наукові підходи до цього поняття вкрай неоднозначні. Крім того термін «аудит» на сьогодні широко використовується не лише до фінансової звітності, а й розповсюджується на контроль у сфері управління персоналом, енергетики, екології тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми визначення сутності поняття «аудит» висвітлювалися багатьма вітчизняними і зарубіжними вченими, серед яких: Ф.Ф. Бутинець, О.С. Глинская, Є.М. Гутцайт, Г.М. Давидов, Р.А. Костирко, С.П. Лозовицький, Є. В. Мних, В.П. Пантелеєв, О.А. Петрик, І.І. Пилипенко, О.Ю. Редько, В.С. Рудницький, В.Я. Савченко, А.А. Терехов, Б. Ф. Усач, Г.А. Юдина та інші. Проте аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення змісту поняття «аудит».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наявність різних підходів, тлумачень та застосування синонімів (перевірка, фінансовий контроль) створює плутанину у розумінні.

Мета статті. Метою статті є визначення сутності поняття «аудит» та узагальнення існуючих наукових та нормативних підходів до тлумачення цього поняття.

Виклад основного матеріалу. Масове відкриття акціонерних товариств сприяло активізації аудиторської діяльності. Передумовами цього розвитку слід вважати: виникнення форми фіктивного капіталу, з якої власники акцій отримують доходи у вигляді дивідендів; прийняття рішень на підставі необ'єктивної інформації, що приводило до кризового стану деякі акціонерні товариства; потреба у професійних знаннях фахівців, які б були здатні висловити незалежне судження про достовірність фінансової звітності; розподіл інтересів власників коштів та адміністрації товариств; необхідність попередження ризику при прийнятті рішень; становлення фондового ринку [1, с. 6-7].

В США існує думка, що на лікаря, адвоката та аудитора грошей шкодувати не варто [1, с. 7]. Міжнародна практика також свідчить про те, що думка аудитора є гарантом чесності та відкритості підприємства. Отже, зовнішній аудитор у відносинах з підприємствами займає почесне місце фінансового помічника, що допоможе при прийнятті рішень у сфері управління підприємством. Або, як зазначає В.П. Пантелеєв, аудитор є гарантом того, що фінансовий стан, відображений в оприлюдненій звітності, відповідає дійсності [2, с. 48].

Початку розвитку аудиту в Україні сприяв процес приватизації державних підприємств, що приходиться на 80-90-ті роки ХХ століття та наступне створення кооперативів та спільних підприємств. Тобто поштовхом до розвитку аудиту в Україні стали кардинальні економічні зміни. Перша згадка про аудит на законодавчому рівні відбулася 13.01.1987 р. з прийняттям одночасно трьох нормативних актів:

1) Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про питання, пов'язані із створенням на території СРСР і діяльністю спільних підприємств, міжнародних об'єднань та організацій за участю радянських та іноземних організацій, фірм та органів управління» від 13.01.1987 р.

2) Постанова Ради Міністрів СРСР «Про порядок створення на території СРСР і діяльності спільних підприємств, міжнародних об'єднань та організацій СРСР та інших країн – членів РЕВ» від 13.01.1987 р. № 48;

3) Постанова Ради Міністрів СРСР «Про порядок створення на території СРСР і діяльності спільних підприємств за участю радянських організацій і фірм капіталістичних країн і країн» від 13.01.1987 р. № 49.

Відродженню акціонерних товариств сприяло також прийняття Закону України «Про господар-

ські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-ХІІ, Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.1991 р. № 1201-ХІІ. Природним процесом внаслідок розвитку багатьох форм власності стало прийняття Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3126-ХІІ. Але ще до прийняття Закону України «Про аудиторську діяльність» більша частка аудиторів України об'єдналися у професійну громадську організацію. Відбулася ця подія 14 лютого 1992 р., коли на з'їзді аудиторів, який проходив у місті Київ був затверджений Статут професійного громадського об'єднання громадян – Спілки аудиторів України. Подальший розвиток українського аудиту продовжувався через створення Аудиторської палати України (далі АПУ), як контрольного органу, прийняття тимчасових вітчизняних нормативів аудиту, на зміну яким прийшли національні нормативи аудиту а вже потім Міжнародні стандарти аудиту. Не варто забувати і про вагомий внесок у розвиток аудиту Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994 р. № 334/94-ВР, який розширив коло суб'єктів господарювання, на яких розповсюджується обов'язковий аудит.

У період за 29.05.1993 р. до 18.01.2007 р. в українському законодавстві під аудитом розуміли пере-

Таблиця 1

Законодавче визначення термінів, що пов'язані зі словами «аудит» та «аудитор»

Законодавчий термін	Визначення терміну
Аудит відповідності	оцінка діяльності МОЗ України та установ Міністерства щодо дотримання актів законодавства, планів, функцій, процедур з питань збереження активів, інформації та управління державним майном [9]
Аудит доклінічного вивчення	порівняння вихідних даних доклінічного дослідження лікарського засобу та відповідних даних, наведених у звіті про доклінічне дослідження лікарського засобу, з метою визначення, повноти та достеменності викладення вихідних даних доклінічного дослідження, відповідності проведення дослідження до протоколу (плану) доклінічного дослідження та стандартних операційних процедур, для одержання не відображеної у звіті про доклінічне дослідження лікарського засобу додаткової інформації, для оцінки адекватності методу отримання вихідних даних, а також відповідності проведених доклінічних досліджень вимогам Належної лабораторної практики [10]
Аудит ефективності	– це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей та встановлення факторів, які цьому перешкоджають. Аудит ефективності здійснюється з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм [11]. – оцінка діяльності МОЗ України та установ Міністерства щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ступеня виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах, ефективності планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, якості надання адміністративних послуг та виконання контрольно-наглядових функцій, завдань, визначених актами законодавства, а також ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань МОЗ України та установ міністерства [9].
Аудит якості	систематичне незалежне дослідження для встановлення того, чи відповідають планам діяльність в сфері якості і отримані результати, наскільки ефективно реалізуються дані плани і чи підходять вони для досягнення поставлених цілей [12].
Аудит ринку	аудит оптового ринку електричної енергії [13].
Аудит схвалення	означає перевірку, яка здійснюється у зв'язку з першим схваленням організації, розширенням або відновленням дії (після призупинення) сертифіката схвалення організації [14].
Аудит фінансової та господарської діяльності бюджетної установи	це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на запобігання фінансовим порушенням та забезпечення достовірності фінансової звітності [15].
Аудитор з акредитації	фахівець, який має професійні знання та досвід роботи у певній галузі економіки, галузі систем якості та вміння з проведення акредитації у відповідній сфері діяльності органу з оцінки відповідності як самостійно, так і в складі групи з перевірки і зареєстрований у реєстрі персоналу з акредитації, що ведеється НААУ [16].
Аудитор з метрології	особа, яка має відповідну кваліфікацію, теоретичну і практичну підготовку, що необхідні для здійснення робіт з уповноваження та/або атестації у державній метрологічній системі, атестована згідно з цим Порядком та занесена до Переліку аудиторів з метрології.[17].
Аудитор з сертифікації	особа, яка має відповідну кваліфікацію, теоретичну і практичну підготовку, необхідну для проведення одного або кількох видів робіт з сертифікації, і атестована в установленому порядку та занесена до відповідного реєстру [18].
Аудитор оптового ринку електричної енергії	визначена на конкурсних засадах юридична особа, яка здійснює аудит оптового ринку та порядку ведення розрахунків на розподільному рахунку оптового ринку [19].

вірку публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам [3].

З 19.01.2007 р. Закон України «Про аудиторську діяльність» був викладений в новій редакції, що призвело в тому числі і до уточнення поняття «аудит». До сьогоднішнього часу під аудитом в законі розуміється перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно з вимогами користувачів [3].

Існує думка, що за призначенням аудит може поділятися на: екологічний аудит, аудит персоналу, аудит системи якості, технологічний аудит, аудит інформаційної безпеки, державний аудит, енергетичний аудит, тощо [4, 5, 6, 7, 8]. Друковані та електронні видання (книги, підручники, журна-

ли і т. п.), законодавчі акти, а також мережа Інтернет рясніють визначеннями даних видів аудиту. Тобто поступово термін «аудит» розповсюджують на персонал, енергетику, системи інформаційної безпеки, та ін., але чи є це вірним. Пошукова система «Нормативні акти України» у розділі «Словник законодавчих термінів» наводить декілька законодавчих визначень термінам, в яких присутнє слово «аудит» та «аудитор» (табл. 1).

Під кадровим аудитом окремі науковці пропонують розуміти експертну оцінку відповідності кадрового потенціалу компанії її цілям і стратегії, експертне дослідження на підприємстві кваліфікаційного рівня, компетентності й мотивованості персоналу, трудових і суміжних відносин на предмет відповідності трудовому законодавству і внутрішній політиці господарюючого суб'єкта [20].

Використовуючи термін «аудит інформаційної безпеки», мають на увазі незалежну оцінку поточного стану системи інформаційної безпеки, встановлення рівня її відповідності певним критеріям [21].

Отже, проведене дослідження термінів, в яких використовується слово «аудит», дозволяє прийти до висновку, що лише одне визначення із наведених передбачає крім іншого і перевірку фінан-

Таблиця 2

Сучасні підходи до визначення змісту поняття «аудит»

Визначення	Автор
Аудит – це системний процес, який має свою мету, логіку і ґрунтується на системному підході до прийняття аудиторських рішень на основі об'єктивного отримання та оцінки доказів.	Р. О. Костирко [1, с. 35]
Аудит – це процес, за допомогою якого компетентний незалежний працівник накопичує й оцінює свідчення про інформацію, що піддається кількісній оцінці і що належить до специфічної господарської системи, щоб визначити і виразити у своєму висновку ступінь відповідності цієї інформації встановленим критеріям.	Є. А. Аренс [22, с. 7]
Аудит як одна з форм економічного контролю виявляє і розкриває нові можливості підприємницької діяльності, визначає її ефективність та відповідність чинному законодавству, досліджує організацію виробництва, планування, збереження фінансових ресурсів, дотримання технологічної і трудової дисципліни, якість випущеної продукції, достовірність відображення господарсько-фінансових операцій в обліку та звітності у межах окремого підприємства.	С. П. Лозовицький [23, с. 20]
Аудит є тим засобом, за допомогою якого одна особа отримує задоволення з боку іншого щодо якості, стану або стану якогось предмета, який останній піддав обстеженню.	Г. А. Юдина [24, с. 4-5]
Аудит ...означає перевірку і підтвердження незалежним професіоналом (аудитором) фінансової (бухгалтерської) звітності щодо її достовірності, повноти та законності.	О. А. Петрик [25]
Аудит починається з незалежної перевірки фінансової звітності та висловлення думки аудитора щодо її достовірності, повноти і законності відображених господарських операцій. З ростом ринкових відносин потреби щодо аудиторських послуг зростають, а отже, розширюються рамки тлумачення аудиту.	В. В. Немченко, О. Ю. Редько [26, с. 18]
Аудит – це: а) процес захисту інтересів власників, переважна частина яких не складає бухгалтерську звітність, але для яких украй важливо, щоб вона не містила суттєвих спотворень, а тим більше – не вyalювала якість зловживання найнятої ними адміністрації; б) процес зменшення до прийняттого рівня інформаційного ризику в звітності, що публікується різними економічними суб'єктами для інших користувачів.	А. А. Терехов [27]
Аудит – це специфічний вид контролю, наділений рядом характеристик, виражених: ***- метою здійснення аудиту, що полягає у перевірці відповідності фінансової звітності вимогам принципів бухгалтерського обліку; ***- результатом аудиту як думкою аудитора про фінансові звіти.***	О. С. Глінская [28]
Аудит ...інструмент вимірювання достовірності бухгалтерської звітності за дискретної – майже бінарної – шкалою: достовірна (без застережень чи з застереженнями) – недостовірна. З іншого боку аудит є не тільки інструментом вимірювання достовірності бухгалтерської звітності, а й інструментом її підвищення.	Є. М. Гутцайт [29]
Аудит є авторитетним інструментом управлінської діяльності, дієвою формою контролю виробничо-фінансових процесів у середовищі креативного менеджменту.	Є. В. Мних [30]
Аудит – це процес, за допомогою якого компетентний працівник збирає і нагромаджує дані про господарські явища і факти з метою їх об'єктивної кількісної й якісної оцінки, визначення відповідності встановленим критеріям та надання зацікавленим користувачам достовірної інформації про об'єкти дослідження.	В. С. Рудницький [31]
Аудит – це вид підприємницької діяльності аудиторів або аудиторських фірм, які покликані захищати інтереси власників, інвесторів, держави.	В. Я. Савченко [32]
Аудит – незалежна перевірка балансів і фінансової звітності суб'єктів господарювання з метою отримання висновків.	Б. Ф. Усач [33]
Аудит – це процес незалежної перевірки фінансової бухгалтерської звітності, що виконується аудитором (аудиторською фірмою), з метою захисту інтересів власників і висловлення об'єктивної думки, підтвердження у всіх суттєвих аспектах її достовірності, повноти та законності відповідно до нормативів та встановлених критеріїв, зменшення інформаційного ризику користувачів, надання висновку зацікавленим сторонам.	О. А. Петрик [34]

сової звітності. Мова йде про аудит фінансової та господарської діяльності бюджетної установи. Інші визначення не мають жодного приближення до законодавчого визначення аудиту, наведеного у Законі України «Про аудиторську діяльність» [3]. Наведені терміни означають лише різні форми контролю але ж це ніяк не є аудитом у тому розумінні, в якому це поняття визначено законом [3] та історично склалося у зарубіжних країнах, де аудит розвивається вже сотні років.

Незважаючи на законодавче визначення поняття «аудит», науковці та дослідники мають дещо інший погляд на сутність поняття «аудит». При цьому єдності у визначенні вони не досягли (табл. 2).

Згруповані у табл. 2 за авторами [1; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34] визначення аудиту дають змогу зробити наступні висновки: аудит з наукової точки зору є: видом підприємницької діяльності [32]; процесом [1; 22; 27, 31; 34]; контролем [23; 28; 30]; засобом запевнення [24]; перевіркою [25; 26; 33]; інструментом [29; 30].

Міжнародний стандарт аудиту 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту» (далі – МСА 200) [35, с. 77], у свою чергу, під аудитором розуміє висловлення думки про складання фінансової звітності у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності. Підґрунтям для формування такої думки є отримання аудитором достатньої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, а достатня впевненість полягає у отриманні високого рівня впевненості в результаті одержання аудитором достатніх та прийнятних аудиторських доказів для зменшення аудиторського ризику до прийнятно низького рівня [35, с. 77].

Процес аудиту у розумінні МСА 200 представлений на рис. 1, який також полягає у процесі. Спочатку – це отримання аудиторських доказів і отримання аудитором на їх підставі впевненості щодо фінансової звітності, потім формування аудиторської думки на підставі отриманих доказів та її висловлювання користувачам фінансової звітності.

Рис. 1. Процес аудиту у розумінні МСА 200

Аудит за час свого існування пройшов певний еволюційний шлях свого розвитку: від підтверджуючого аудиту, що полягав у перевірці та підтвердженні достовірності бухгалтерських документів і звітів, до системно-орієнтованого аудиту або аудиту, що базується на ризику, який

полягає в оцінці ризиків через розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, оцінці системи внутрішнього контролю, застосуванні вибірки, проведенні тестів на відповідність [2, с. 51; 36; 37, с. 28; 38, с. 47].

Питання аудиторського ризику регулюються Міжнародними стандартами аудиту. Зокрема, МСА 200 передбачена можливість отримання достатньої впевненості за умови одержання аудитором достатніх та прийнятних аудиторських доказів для зменшення аудиторського ризику [35, с. 78]. Процедура оцінки ризиків під час аудиту присвячені також наступні Міжнародні стандарти аудиту: 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності» (далі – МСА 240), 300 «Планування аудиту фінансової звітності» (далі МСА 300), 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» (далі – МСА 315), 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики» (далі – МСА 330). Загальні положення цих МСА щодо оцінки ризиків наведені у табл. 3.

Таблиця 3

Положення МСА щодо процедур оцінки ризиків

МСА	Зміст
§16 МСА 240	Під час виконання процедур оцінки ризиків і пов'язаної з ними діяльності для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, включаючи його внутрішній контроль ... аудитор виконує процедури, ... для отримання інформації, яка використовуватиметься під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства.
§25 МСА 240	... аудитор повинен ідентифікувати й оцінити ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства на рівні фінансової звітності та на рівні тверджень для класів операцій, залишків на рахунках і розкриття інформації.
§9 МСА 300	Аудитор має розробити план аудиту з описом: а) характеру, часу та обсягу запланованих процедур оцінки ризиків, як визначено у МСА 315.
§5 МСА 315	Аудитор повинен виконати процедури оцінки ризиків для забезпечення основи для ідентифікації й оцінки ризиків суттєвого викривлення на рівні фінансової звітності та тверджень.
§6 МСА 315	Процедури оцінки ризиків мають включати таке: а) подання запитів до управлінського персоналу та інших працівників суб'єкта господарювання, які, на думку аудитора, можуть мати інформацію, яка, ймовірно, може допомогти при ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки; б) аналітичні процедури; в) спостереження та перевірка.
§25 МСА 315	Аудитор повинен ідентифікувати та оцінити ризики суттєвого викривлення: а) на рівні фінансової звітності; та б) на рівні тверджень для класів операцій, залишків на рахунках і розкриття інформації для того, щоб створити основу для розробки й виконання подальших аудиторських процедур.
§6 МСА 330	Аудитор повинен розробити та виконати подальші аудиторські процедури, характер, час та обсяг яких ґрунтуються на оцінці ризиків суттєвого викривлення на рівні тверджень і здійснюються у відповідь на таку оцінку.

Проведене дослідження дозволяє сформуванню правильне, на наш погляд, в умовах застосування в аудиторській практиці МСА визначення поняття «аудит». Пропонуємо під аудитом розуміти процес накопичення і оцінювання аудиторських доказів через ризик-орієнтований підхід, який дозволяє висловлювати аудиторську думку на основі цих

доказів щодо достовірності, повноти та законності фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою зменшення до прийняттого рівня інформаційного ризику користувачів.

Висновки і пропозиції. Визначення аудиту в Україні регламентується законодавчо. Проте у нау-

кових джерелах економічного спрямування зустрічається багато інших підходів. Саме відсутність єдиного чіткого тлумачення цього поняття призводить до розбіжностей в класифікації аудиту.

Подальше дослідження має бути спрямоване на узагальнення сфер застосування поняття.

Список літератури:

1. Костирко Р.О. Удосконалення аудиту фінансової звітності акціонерних товариств : монографія / Р.О. Костирко. – Луґанськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2003. – 300 с.
2. Пантелєєв В. п. Аудит : навчальний посібник / В. п. Пантелєєв. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 400 с.
3. Про аудиторську діяльність : Закон України від 22.04.1993 № 3125-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
4. Селина А. И. Организационно-методические аспекты аудита системы управления персоналом предприятий [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dissercat.com/content/organizatsionno-metodicheskie-aspekty-audita-sistemy-upravleniya-personalom-predpriyatii#ixzz335MjyJ4u>.
5. Анисимова И. Концепция формирования системы аудита управления персоналом в организации [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lawmix.ru/bux/2016/>.
6. Центр трансферу технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://old.knteu.kiev.ua/transfer_teh_audit.php.
7. Энергетичний аудит [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sumdu.edu.ua/ukr/scientific/innovation/349-energy-audit.html>.
8. Дікань Л. В. Державний аудит / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/1584072040675/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/derzhavniy_audit_-_dikan_lv.
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства охорони здоров'я України» від 27.03.2012 р. № 207 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-porjadku-provedennja-vnutrishnogo-auditu--doc97396.html>.
10. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення доклінічного вивчення лікарських засобів та експертизи матеріалів доклінічного вивчення лікарських засобів» від 14.12.2009 р. № 944 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apteka.ua/article/28268>.
11. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення органами державної контрольно-ревізійної служби аудиту ефективності виконання бюджетних програм» від 10 серпня 2004 р. № 1017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF>.
12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Єдиного термінологічного словника (Глосарій) з питань управління якості медичної допомоги (Єдиний термінологічний словник (Глосарій))» від 20.07.2011 р. № 427 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/portal/dn_20110720_427.html.
13. Національна комісія з питань регулювання електроенергетики України Договір між Членами Оптового ринку електричної енергії України від 15.11.96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=n0001227-96>.
14. Наказ Державної авіаційної адміністрації Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо процедури сертифікації та нагляду за організаціями з ТО» від 06.04.2011 р. № 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://avia.gov.ua/uploads/documents/7885.pdf>.
15. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення органами державної контрольно-ревізійної служби аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ» від 31 грудня 2004 р. № 1777 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-2004-%D0%BF>.
16. Національне агентство з акредитації України «Кваліфікаційні вимоги, порядок та правила атестації персоналу з акредитації» від 14.03.2003 р. № 203 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uazakon.com/documents/date_8r/pg_izgwou.htm.
17. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики «Про затвердження Порядку атестації аудиторів з метрології» від 27.07.2007 р. № 166 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1125-07>.
18. Закон України «Про підтвердження відповідності» від 17.05.2001 р. № 2406-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2406-14>.
19. Постанова КМУ «Про затвердження Тимчасових умов функціонування оптового ринку електричної енергії» від 05.11.1999 р. № 2043 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2043-99-%D0%BF>.
20. Совершенна І. О. Кадровий аудит як інструмент підвищення результативності менеджменту і розвитку організації / І. О. Совершенна. – Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики, 2013, № 1(21) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/user4/Downloads/eupmg_2013_1_5.pdf.
21. Що таке аудит інформаційної безпеки? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://srn.kharkov.ua/ru/commercial/60-reklamniy-blok-2/3647-ggl.html>.
22. Аренс А. Аудит / А. Аренс, Дж. К. Лоббек ; пер. с англ. Гл. Редактор сери Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 560 с.
23. Лозовицький С. п. Аудит : навчальний посібник / С. п. Лозовицький. – Львів : «Магнолія 2006», 2011 – 466 с.
24. Юдина Г. А. Теоретические, организационно-правовые и методические основы аудита : учеб. пособие / Г. А. Юдина, М. Н. Черных. – Красноярск : Красноярский гос. ун-т, 2005 – 112 с.
25. Петрик О. А. Аудит у зарубіжних країнах : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / О. А. Петрик, М. Т. Фенченко / За заг. ред. О. А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2002. – 168 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://studentbooks.com.ua/content/view/115/35/>.
26. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) : Підручник / За ред. проф. Немченко В. В., Редько О. Ю. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.
27. Терехов А. А. Аудит бухгалтерской отчетности и оценка результатов хозяйствования : диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук : 08.00.12 / А. А. Терехов. Санкт-Петербургский государственный университет экономики и финансов. – Санкт-Петербург, 1998. – 365 с.
28. Глинская О. С. Методология аудита прогнозной финансовой информации : диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук : 08.00.12 / О. С. Глинская. Марийский государственный технический университет. – Йошкар-Ола, 2012. – 299 с.
29. Гутцайт Е. М. Актуальные проблемы аудита (базовая концепция, методология решения) : диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук : 08.00.12, 08.00.13 / Е. М. Гутцайт. Финансовая Академия при Правительстве РФ. – Москва, 2004. – 343 с.

30. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mobile.pidruchniki.ws/1211070841877/ekonomika/analitichni_protседuri_auditi.
31. Рудницький В. С. Методологія і організація аудиту : монографія / В. С. Рудницький. «Економічна думка». – Тернопіль, 1998 – 165 с.
32. Савченко В. Я. Аудит : навчальний посібник / В. Я. Савченко. – К. : КНЕУ, 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ebk.net.ua/Book/Audit/Glava1/R1p1.htm>.
33. Усач Б. Ф. Аудит : навчальний посібник / Б. Ф. Усач. – К. : Знання-Прес, 2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://studentbooks.com.ua/content/view/6/54/1/4/>
34. Петрик О. А. Стан та перспективи розвитку аудиту в Україні: методологічні та організаційні аспекти : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук : 08.06.04 / О. А. Петрик. – Київський національний економічний університет. – Київ, 2004. – 540 с.
35. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2010 року, частина 1: пер. з англ. Ольховікова О. Л., Селезньов О. В., Зеніна О. О., Гик О. В, Біндер С. Г. – К. : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 846 с.
36. Редько О. Ю. Методологія та організація професійного аудиту в Україні. Стан та перспективи розвитку : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук : 08.00.09/ О. Ю. Редько. – Державна академія статистики, обліку та аудиту. – Київ, 2009 – 453 с.
37. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація / Н. І. Дорош – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 402 с.
38. Бодюк А. В. Методологічні та нормативно-правові аспекти аудиту підприємницької діяльності : монографія / А. В. Бодюк. – К. : Кондор, 2009. – 356 с.

Рубитель О. Ю.

Институт экономики
Классического частного университета

ПРОБЛЕМЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОНЯТИЯ «АУДИТ»

Резюме

Рассмотрены, проанализированы и раскрыты сущность и содержание понятия «аудит». Исследована суть других терминов, в которых присутствует слово «аудит». Сформировано собственное мнение автора относительно толкования этого понятия.

Ключевые слова: аудит, экономический контроль, проверка.

Rubitel O. Yu.

Institute of Economics
Classic Private University

PROBLEM DEFINITION OF «AUDIT»

Summary

The author has examined, analyzed and revealed the essence and content of the term «audit». Author studied are other terms that include the word «audit». The author has formed your own opinion regarding the interpretation of this concept.

Key words: audit, economic control, check.

УДК 657.6

Рядська В. В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ІНТЕРЕСАМИ КОРИСТУВАЧІВ ТА ЗАВДАННЯМИ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ

Предмет інтересу користувачів фінансової інформації виникає як результат діяльності господарюючих суб'єктів у системі економічних відносин. Ці обставини формують такі властивості інформації, як «достовірність» і «повнота». Аудиторська думка дозволяє підвищити якість фінансової інформації, яка виступає предметом прямого інформаційного інтересу користувачів. Поняття достовірності інформації завжди розглядається через порівняння очікувань користувачів до змісту предмета інформаційного інтересу. Для завдань аудиторської практики необхідно проводити дослідження користувачів в контексті видів предметів, які формують зміст їх інформаційного інтересу. Предметом аудиторської перевірки може бути не тільки фінансова інформація. Тому цілком логічно використовувати поняття «користувач економічної інформації» замість традиційного «користувач фінансової звітності».

Ключові слова: аудит, предмет аудиту, користувачі інформації, достовірність інформації, інформаційний інтерес.

Постановка проблеми. Сучасний зміст економічних процесів та взаємовідносин між різними групами їх суб'єктів обумовлюється, перш за все,

трансформаціями, що пов'язані з формуванням та розвитком постіндустріальної економіки. Головними ознаками постіндустріальної економіки,